

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthaler & Kerner Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Göbber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-kör).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 156.

Brașov, Joi 17 (30) Iulie.

1908.

Monarhul și reforma electorală.

În niște momente, când în Turcia, statul, care până azi a trecut de cel mai înăpoiat dintre statele mari europene noul regim constituțional, ajuns la cârmă în urma mișcării junilor turci, chiamă pe cetățenii statului la urna electorală, ca să-și exerciteze dreptul de a alege candidații pentru viitorul parlament, drept atârnat numai de condițiunea, ca cetățeanul să fi împlinit al 21-lea an al etății și să plătească cât de puțină dare, — face o impresiune abominabilă și de tot anachronistă, că în Budapesta și în Viena se ventilează cestiunea, ca viitoarea reformă electorală în Ungaria să fie bazată pe dreptul electoral al pluralității și pe alte condițiuni reacționare și imposibile. Și totuși lucrul se petrece în adevăr așa. În cestiunea reformei electorale ca și în alte mai multe cestiuni, Ungaria a ajuns să stea chiar și îndărătul Turciei.

S'a scris zilele acestea, că contele Andrassy ar fi prezentat monarhului proiectele sale de reformă electorală și că Maj. Sa ar fi denegat în mod hotărât și definitiv sancționarea lor prealabilă. Ziarul „Neue Fr. Presse“ publică acum o telegramă a corespondentului său din Budapesta, bine informat despre tot ce se petrece în sânul guvernului unguresc, care prezintă starea lucrului în alt chip. După dansul n'a putut fi vorba încă de o refuzare a aprobării proiectelor de Maj. Sa, fiindcă încă nici nu i-s'au prezentat până acuma toate proiectele de reformă, ci acestea vor fi supuse mai întâi unei debateri în sânul guvernului unguresc. Din cele zise de corespondent, rezultă numai, că Andrassy a conferit cu Majestatea Sa până acuma mai de multe ori numai asupra principiilor conducătoare ale reformei electorale, ce o pregătește, și este de credință, că în

ce privește aceste principii nu pot fi însemnate divergențele de vedere între monarh și ministru. De aici corespondentul foaiei vieneze, amic guvernului ungar și precum se vede și planului de reformă electorală al lui Andrassy, conchide, că n'ar fi temere, ca la toamnă cestiunea reformei electorale să nască incurcături și poate chiar o criză periculoasă.

Înțelegem punctul lui de vedere, dar nu putem înțelege, cum bătrânul monarh, care știe și simte cât de mult datorește popoarelor din Ungaria, ar putea să rămână nepăsător față cu planul ministrului Andrassy, de a introduce sistemul votului plural și de a face o împărțire a cercurilor electorale, îndreptată vădit contra Românilor și a celorlalte naționalități.

Timpul ce ne desparte de punerea la ordinea zilei a cestiunii reformei electorale în camera ungară, va avea să aducă iarăș o decizie de mare câmpănă în istoria dezvoltării interioare a monarhiei. De se va întâmpla aceasta la Ischl, unde se zice, că se va prezenta mai târziu Andrassy cu toate proiectele sale electorale, sau în Viena, sau în altă parte, spre a solicita deciziunea Majestății Sale, este indiferent. Lucrul de competență e, ca deciziunea însăși să nu fie prejudicioasă drepturilor și libertății naționalităților din Ungaria.

Marele interes al acestora se concentrează deci în nizuința de a informa pe Suveran asupra adevăratei stări a lucrurilor și de a-l feri astfel de orice ademenire, ce ar putea să strice cauzei celor nedreptățiți.

Fatalitățile împrejurărilor au adus cu siue, ca nici azi noi Români să nu avem oameni cu trecere la curte, cari să poată să-și desfășure acolo dorințele și temerile lor. Au știut bine Ungurii de la cârmă de ce s'au opus până azi la primirea măcar a Metropolitilor noștri în șirul conzilierilor intimi (se-

creții) ai Majestății Sale, demnitate, ce dă persoanei ce o poșede, calitatea și puțința de a se apropia mai ușor și imediat de persoana Monarhului.

Să sperăm că totuși Majestatea Sa nu va rămânea neinformată, cu privire la adevărata situație a celor mulți, ce până acum au fost scoși din cadrele constituției și că, condus de simțul de dreptate și de iubire către popoarele sale, va respinge a limine orice propuneri, ce nu mai corăspund veacului luminat de astăzi, îndrumând astfel reforma electorală pe calea dreaptă, ce singură poate asigura viitorul țării și al monarhiei.

»Deșteaptă-te Române.» După cum am anunțat și noi la timpul său, procuratura din Alba-Iulia a intentat proces mai multor domni și doamne române din Blaj, pentru că cu ocazia unui bal au cântat **»Deșteaptă-te Române.»** După cum se anunță acum, senatul de acuză al tribunalului din Alba-Iulia după ascultarea splendei pleoarii a d-lui dep. Dr. Maniu, a sistat procedura în contra acuzațiilor.

Alegerea patriarhului sârbesc. — Eri s'a deschis în Carloviț congresul bisericii sârbești, a cărui menire este alegerea noului patriarh. La congres a sosit și ministrul Günther, ca comisar regesc, fiind întâmpinat cu **»Gotteshalte!»** și vorbiri din partea partidelor sârbești.

La scaunul de patriarh sunt 2 candidați serioși. Bogdanovics, candidatul guvernului ungar și Zmejanovics. În jurul alegerii este o mare încurcătură între partidele sârbești, cari încă nu s'au hotărât definitiv pentru nici unul dintre candidați, până eri, ziua începerii congresului. Se atribuie mare rol lui Polit, care independent de partide, va avea împreună cu cei câțiva partizani ai săi, vot decizător asupra alegerii.

Între partide majoritatea în congres o are partidul radical, constând din 40 membrii. Numărul tuturor membrilor congresului este de 80. 20 membrii aparțin partidului independent, iar restul membrilor va absta dela vot din cauza lipsei unui

candidat serios și demn la scaunul de patriarh.

Sârbii independenți sunt împărțiți în păreri. Sunt două tabere. Unii stau pe lângă episcopul Gruics, restul pe lângă Nicolics, care este cel mai vechiu episcop gr. or. sârbesc, care s'a abținut dela daraverele politice. Bogdanovics, candidatul guvernului, după știrile din Carloviț, nu se poate aștepta la mai mult de 4—5 voturi. Guvernul unguresc are cu toate acestea încredere, că regele va întări în orice caz pe Bogdanovics.

Partidul radical a ținut o conferință în vederea congresului, la care au luat parte peste 40 membrii ai partidului. Conferința a decis cu unanimitate, că toate voturile le vor da pentru candidatul Zmejanovics. Referitor la ordinea de zi a congresului au hotărât, că pretind în primul rând desbaterea ordinațiunii despre autonomie, care regulează cercul de competență al organelor administrative, stabilind marginile dreptului de supraveghere și a intervenției guvernului. Al doilea punct al ordinei de zi ar fi regularea salarelor preoțești; al treilea alegerea patriarhului. Conferința în fine a protestat contra cetirei rescriptului regal mai întâi în limba maghiară și numai după aceea a traducerei rescriptului în limba sârbească, spunând că rescriptul maghiar violează pactul maghiaro-croat.

În fața pretenziilor partidului liberal, guvernul susține, că chemarea congresului nu poate fi alta decât numai alegerea de patriarh. Combinând aceste știri și ținuta partidelor față de atitudinea guvernului, cercurile politice sunt informate, că actualul congres va fi dizolvat sau amânat. Guvernul unguresc e de asemenea pregătit pentru amânarea congresului.

Un preot panslav contra limbei maghiare. Ziarele ungurești fac mare caz din purtarea vrednică și cuviincioasă a preotului evang. Ianoska din Lipto-szent-miklos spunând, că în zilele acestea și-a manifestat în mod curios »ura« în contra limbei ungurești. Ianoska, scrie »Kel. Ert.«, a fost vizitat în una din zilele trecute de câțiva teologi evang., cari cu această ocaziune l-au salutut pe ungurește. La salutul lor preotul a răspuns: »D-voastră nu vă pot sta la dispoziție, pentru că, deși știți foarte bine slovacăște, totuși vorbiți ungurește. Știți bine, că în Lipto-St.-Miclăuș locuiesc Slovacii. Cu aceasta s'a despărțit de teologi.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din amintirile lui Barbă-Albă.

IV.

După absolvare, 1861.

(Urmare și fine.)

La 2 zile după aceea primesc în mod oficial dela pretorul din Veneția raport, în care îmi împărtășește, că nesuccesându-i a afla caii furați din curtea preturii, îmi trimite pe cei 4 arestanți pentru continuarea instrucției.

L'am ascultat pe Sasul păgubaș sub jurământ, că cei 4 cai aflați în grajdul lui Roșală, erau identici cu cei 4 cai ce i-s'au furat lui din grajd în noaptea penultimă a nopții în care am aflat caii. Că poate dovedi cu 50 martori, că acești cai, după acurata descriere, luată la Roșală, sunt tocmai ai lui etc.

Am ascultat inculpații. Ei erau tre-cuți prin mai multe focuri de cercetări de felul acesta, știeau mai bine decât mine chițibușurile și finețele cu cari își întocmeau apărarea. Toți au negat, că au furat Sasului caii. Munteanu, care s'a arătat ca proprietar al lor, îl făcea răspunzător pe Sas dacă nu se vor căpăta caii, și cerea cu stăruință să fie despăgubit. El mi-a spus, că să cerceteze cineva archiva lui,

ce o avea acasă în Rotbav în crepăturile grinzilor. În a doua grindă va afla mai multe țiduli de târg și în partea extremă a grinzii, cătră pat, va afla 4 țiduli, ce le-a primit dela oficiul târgului din urmă, ținut în Prejmer, despre caii de pricină, cumpărați dela 2 oameni străini din târg, cari venind și arătând caii, oficiantul mi-a eliberat țidula de târg, în care e acurat descrisă culoarea, mărimea și etatea fiecărui cal.

Îndată am scris la magistratul Brașovului o rechișiție, în care l'am rugat, descriind lucrul, să iasă îndată la fața locului în Rotbav să caute în grinda descrisă, archiva lui Ciric Munteanu, cele 4 țiduli, extradate de comisarul târgului din urmă al Prejmerului, și aflându-le dimpreună cu un atestat de moralitate despre Ciric Munteanu sen. și jun. extradat de comuna Rotbav și întărit și din partea magistratului Brașov, să mi le trimită cât mai îngrabă.

După vre-o lună de zile am primit dela magistratul Brașovului documentele cerute. Cercetând cele 4 țiduli de târg, am constatat, că Ioan Munteanu alias Ciric din Rotbav, a cumpărat dela X din Y 2 cai, unul de 8 ani, 14 pumni de înalt, sur închis, ear altul de 7 ani murg deschis de 14 pumni, ear ceilalți 2 murgi de de câte 6 ani 14 pumni, ceea ce întărește comisarul de târg prin extradarea acestor țiduli.

Atestatele de moralitate descrieau pe

Munteanu sen. și jun. ca pe niște indivizi dintre cei mai periculoși pentru societatea omenească, volnici, nu fac deosebire între ce e al meu și al tău, bătauși, așa că întreg satul duce frică de ei mai amar ca de județul din Brașov.

Tot mai încurcată devine cercetarea. Corpus delicti nu exista. Asemănare dintre descrierea țadulilor cu adevărata fisionomie a cailor nu o mai puteam întreprinde spre a constata obiectivitatea, și astfel am trebuit să scriu la judecătorii nou numiți ai scaunului Csik-Szereda, să asculte pe presupușii vânzători și cailor.

Înainte de a veni rezultatul ascultărei în primăvara an. 1863 am fost permutat la Bran ca jude r. de cerc și astfel am scăpat de această uricioasă cercetare, care în toamna an. 1863 s'a sistat fără de a avea vre-un rezultat.

Pe când eram avocat în Brașov, nu mult după începerea praxeii, vine nevasta lui Ciric Munteanu și mă roagă să-le iau apărarea lui și a feciorului, cari într-o noapte din zilele trecute au omorât amândoi în curtea lor, pe întunec, pe un jurat sas, cu o blană de lemn, lovindu-l în cap. Sasul, fără a avea poruncă, a cutezat a intra noaptea în curtea lui Ciric ca să stărească nu care cumva are Munteanu vre-un cal de furat prin grajd sau sub șopron. Atunci Ciric simțindu-l a luat o blană și l'a tocat în cap cu așa putere de Sasul n'a mai zis nici măcar »mulțam«.

L'au osândit pe Ciric sen. pe 1 an și jumătate, iar pe fiul său pentru că a luat asupra-și fapta și a mărturisit strâmb, că el a fost făptuitorul și nu tată-său, prin urmare pentru înșelăciune la o jumătate de an.

Făcându-și pedeapsa Ciric sen., l'am întâlnit în Rășnov la târg, zdravăn, voinic și cu voie bună.

Bucuria lui că m'a întâlnit. M'a rugat să merg cu el să bem un pahar de vin bun la un Român.

Era o zi de vară, ce te ademenește să beai un pahar de vin cu borviz. Intrăm în odaia separată. Eram numai noi. Ciric poruncește o baterie (1 litru vin, 1 sticlă borviz). El voia să mă cinstească pe mine, că l'am apărât așa de bine, de a căpătat așa puțină pedeapsă. Povestind una și alta a repetat Ciric încă de vre-o 3-ori batre-riile, mai venind 3 pretini.

Ean' spunemi D-ta acuma, — după ce a trecut atâta vreme de a întra pre-scriptia încă cauza nu se mai poate re-asuma, iar eu te asigur, că nu am de a face întrebuintare din ceea ce îmi vei spune, numai să-mi spui drept, cum ai făcut de ți-ai putut câștiga țidulele de târg în privința celor 4 cai ai Sasului din Feldioara?

Hei nepoate!, îmi răspunde bătrânul râzând, voi domni sunteți prea cuminte, câte-odată și prea proști. D-ta nici idee n'ai de organizația noastră, și nici nu o

Incidentul acesta, zice mai departe »K. E.«, a produs »senzație« în oraș, pen-trucă, deși se știa că preotul Ianoska e panslav, el nu s'a arătat nici când »a-gresiv«.

Noi din parte-ne felicităm pe părin-tele Ianoska pentru lecția dată teologilor evanghelici.

Partidele coaliției și reforma electorală.

»Neue Fr. Presse«, ce ne-a sosit as-tăzi, publică sub titlu de mai sus o tele-gramă din Budapesta (27 Iulie), în care se comunică, că la 3 August n. miniștrii un-gurești vor veni toți la Budapesta la un consiliu de miniștrii. Pe lângă afacerile curente, miniștrii se vor ocupa și de cestiu-nile pendente politice, cari vor ocupa par-lamentul de toamnă, între cari e ideea unei fuziuni a partidelor coaliției. reforma elec-torală, cestiunea băncii și altele.

Își frământă mulți mintea, cum s'ar putea crea un partid unitar guvernamen-tal prin fuziunea diferitelor partide ale coaliției, dobândindu-se astfel schimbarea regimului de tranziție într'un regim cu o majoritate durabilă. Aceasta se crede a se ajunge numai prin reciprocă înțelegere.

Următoarea problemă este aceea a reformei electorale, care, zice coresponden-tul, se află deja într'un stadiu foarte avan-sat al pregătirii. Toate proiectele de lege privitoare la această reformă sunt deja gata tipărite și împărțite numai între cei 12 membri ai cabinetului. În afară de mi-niștrii, nimeni n'a putut să afle cuprinsul lui. În genere se crede, că contele An-drassy plănuiește introducerea unui drept electoral plural, în puterea căruia anumite persoane, cari plătesc o dare mai mare sau posed un grad de cultură mai înaltă, pot primi până la trei voturi (adecă să poată vota de 3 ori). Un vot capătă fie-care, care știe în vr'o limbă scrie și ceti și e de 24 ani. Și noua împărțire a cer-curilor electorale e gata și toată reforma se află în stadiul, în care trebuie să fie dezbătute în consiliul de miniștrii, înainte de ce ministrul de interne va putea-o pre-zenta Majestății Sale pentru dobândirea sancționării prealabile. Monarhul cunoaște principiile conducătoare ale reformei elec-torale a lui Andrassy, din convorbirile re-peșite cu acesta, dar reforma nu s'a pre-zentat încă în mod oficial. Aceasta se crede, că se va întâmpla înainte de întrunirea dietei și se mai crede că contele Andrassy pen-tru scopul acesta va merge în persoană la Ischl, spre a discuta încă odată prin-cipiile, de cari a fost condus la opera sa.

Corespondentul spune apoi, că sunt de așteptat în această cestiune contrasturi în două direcțiuni: între Monarh și gu-vernul unguresc și între diferitele partide ale coaliției. Încât pentru coroană repeți-tele audiențe ce le-a avut până acuma con-tele Andrassy spre a-i raporta asupra pla-nurilor sale de reformă electorală, n'au dat până acum nici un indiciu despre oarecari diferențe însemnate de opinii, cu toate-că Monarhul va pronunța, firește, cuvântul decisiv numai când va cunoaște în total dorințele, ce se referă la reforma electorală.

vei afla. Atâta îți pot spune, că noi aici în țara Bârsei avem 5 centre organizate, anume: 1. Prejmerul cu stupinele și filiala ei. 2. Rotbachul. 3. Vulcani. 4. Tohanul-vechiu și 5-lea Țintari. La târgurile din Râșnov, Codlea, Feldioară și Prejmer toți membrii din centrele de sus au să vie să se înțeleagă asupra furturilor întâmplare și ce au a se întâmpla și asupra rolurilor ce au a le urma fiecare. În aceste târguri se prevedea fie-care cu țidule de târg. Așa eu în târgul Prejmerului de primăvară, mi-am câștigat 4 țidule de târg despre 4 cai ai Sasului, ce-mi propusesem să-i iur. Am întâlnit pe un soț care venise cu un cal la târg, nu însă, ca să-l vândă, care avea tocmai mărimea, părul și figura unuia din cei 4 ai Sasului. Ne înțelegem, mer-gem la comisar, arăt că am cumpărat ca-lul, și-l rog să elibereze țidula. Comisarul în grabă se uită la cal, îl descrie și-mi extrădă țidula. De calul lui neavând tre-buință și l'a dus acasă. A doua, a treia și a patra cumpărătoare s'a întâmplat tot astfel, că pretini de ai mei au știut ce cai îmi trebuie și aducându-i cu sine au simu-lat vânzarea. Provăzută cu cele 4 țidule la vre-o săptămână i-am luat caii Sasului și încă în noaptea aceea i-am dus prin pă-duri până aproape de Lupșa.

Asta este deslegarea ghicitoareii cu țidulele cailor, care, dacă un venețian cin-stit nu îi fura, s'ar fi putut dovedi furtul și eu eram cu tovarășii mei ai dracului.

În dietă cestiunea aceasta va produce mari valuri, căci sunt unii, cari cred, că Andrassy merge prea departe, alții, cari îl vor crede prea puțin radical, apoi este o fracțiune destul de însemnată, care vrea să facă atárnător dreptul electoral dela cetirea și scrierea în limba maghiară.

Deci se prevăd convulsii și mo-mente critice, dar astăzi încă nu se poate vorbi hotărât de crize, ce le va provoca cestiunea reformei.

Conferința interparlamentară. A 15-a conferință interparlamentară se va des-chide în anul acesta la Berlin, la 10 Sep-temvrie st. n. oara 10 dimineața în pala-tul parlamentului, și va dura până la 12 Septemvrie st. n. inclusiv. Ordinea de zi, fixată de cosiliul interparlamentar este următoarea: 1. Studiul cestiunilor ce ar trebui să fie tratate de a III-a conferință dela Haga, Raportor d. Bayer. 2. Discuta-rea soluțiunii dată de a II-a conferință dela Haga, cestiunea arbitragiului obligator; Examinarea instituirii unui tribunal inter-național permanent propusă de acea con-ferință. Propuneri noi relativ la arbitragiu. Mediațiunea obligatoare. Raportori, dnii Beernaert și Gobat. 3. Inviolabilitatea pro-prietății private pe mare. Măsuri potrivite ca să o garanteze. 4. Instituirea unei Curți internaționale pentru a judeca pră-zile maritime (les prises). 5. Revizuirea statutelor. 6. Alegerea membrilor cosiliu-lui interparlamentar. 7. Raportul biroului interparlamentar. 8. Propunerea grupului italian de a se convoca viitoarea conferință la Roma, în primăvara anului 1911.

Principele de Bülow, cancelarul im-periului german, va lua parte la recep-țiunea membrilor conferinței, adăogând totdeodată câteva aprecieri aprobatoare, relativ la scopul acestor conferințe. Grupul german organizează o serie de serbări în onoarea oaspeților străini. Orașul Berlin va oferi o recepțiune solemnă în localul primăriei. Dintre membrii consiliului inter-parlamentar fac parte și domni C. G. Dissescu, fost ministru, senator. St. Cihoski, fost deputat și secretarul grupului român, dl Sc. Ch. Lahovary, fost deputat.

Evenimentele din Turcia.

Efectele suprimării cenzurii. — Nouă manifes-tațiuni. — Amnistia. — Reprezentanții puterilor străine și constituția.

Suprimarea cenzurii și noile eveni-mente au dat un imens avânt presei tur-cești. Tiragiul a crescut colosal. Publicul turcesc se bate pentru ziare și un număr se plătește până și împătrit.

Ziarele săptămânale »Servetigun en« și »Mekleb« au fost transformate în ziare zilnice. Mai multe alte ziare zilnice și-au anunțat apariția. Ziarul »Sabah« publică un foarte însemnat articol de fond prin care spune că nu trebuie acum să tin-dem la răsbunări pentru suferințe trecute, ci să lucreze în unire toți pentru vit-torul Turciei. Sultanul, zice numita foaie, a suspendat constituțiunea timp de 30 ani pentru că țara nu era pregătită pentru a o avea. Ziarul »Ikdam« publică un articol entuziast despre suprimarea cenzurii și a poliției secrete. Ziarul »Sabah« spune că disprețul este o pedeapsă destul de mare pentru foștii spioni polițienești, iar supri-marea poliției secrete va aduce o economie considerabilă în budget.

Luni noaptea o mare manifestațiune a tuturor naționalităților a avut loc în fața guvernatorului din Pera. Marele vizir, mer-gând Luni la Poarta cu ministrul de ex-terne, a fost la ducere și la întoarcere obiectul unor mari ovațiuni. Mulțimea voia să deshame caii și să tragă trăsură.

Suplimentele ziarelor turcești apărute Marti dimineața anunță că manifestațiunea de bucurie a populațiunii a produs în suf-letul sultanului o mare satisfacțiune. Sul-tanul are dorința hotărâtă să aplice con-stituțiunea în litera ei și să vegheze ca ea să nu fie nici-odată știrbită din nici un motiv. Parlamentul va fi deschis la 1 Noemvrie.

Amnistia publicată se duce pretu-tindeni la îndeplinire cu grabă numai față de tinerii turci. În ceea-ce privește pe cei-lalți prizoneri politici, exilați, fugari, ne-siguranța domnește încă. În Macedonia, majoritatea deținuților politici creștini sunt în libertate.

Ambasadorii: Austro-Ungariei, Italiei și mai mulți însărcinați de afaceri ai am-basadelor și miniștrilor, au făcut vizită Porței primind asigurări, că constituțiunea

va fi absolut aplicată. Pregătirile pentru alegeri au și început.

Cu privire la știrea apropiatei abdi-cări a sultanului, reprezentantul Turciei la Paris Musurus pașa a declarat următo-arele unui ziarist: »Prin convocarea parla-mentului, sultanul a dat o dovadă de ma-rea sa înțelepciune. Prin acest act sultanul și-a câștigat pe deplin încrederea tinerilor turci și a tuturor mahomedanilor, dar în situația actuală nu văd nici un motiv pen-tru care sultanul ar trebui să abdice.«

În aceeași chestiune Ali-Haida-bey, fiul lui Midhat-pașa, a declarat următo-arele: »În situațiunea actuală nu văd nici un motiv care ar îndemna pe sultan să demisioneze. O schimbare a urmașului la tron e cu neputință. În primul rând, drep-tul la succesiunea tronului îl are Mehmed-Reșad-pașa, care e foarte iubit de cătră popor. Fiul favorit al Sultanului Burhan-Edin Effendi este al 14-lea la rândul ur-mașilor la tron. Dacă sultanul ar voi să-l numească pe dânsul ca urmaș al tronului, ar da naștere unei mari revoluțiuni.«

Anuarele școlărilor noastre.

III.

»Értesítvény a belényesi gör. kath. főgymná-ziumról, s a vele együtt egybekötött alsóbb tano-dákról 1907—8 tanévre. — Anuarul gimnazului superior gr. cat. și al școlărilor elementare din Beiuș, pe anul 1907—8, publicat de Vasile Dum-brava, director. Belényes. — Beiuș, 1908«. Pagini 152.

(Fine.)

Pentru lărgirea cercurilor de cuno-ștințe a fost înființat — ca și în alte lo-curi — societatea de lectură »Samuil Vul-can«, formată de 85 membrii din clasa VII și VIII. Societatea a ținut 2 ședințe. Din-tre lucrările literare (19), a fost premiată lucrarea »Asupra vieții și activității lui Iosif Vulcan«, cu 10 cor., din partea prof. conducător al societății, Dr. C. Pavel. So-cietatea are mai multe reviste românești, decât biblioteca profesorală; averea se urcă la 1862 cor.

În rubrica XI. »Notițe istorice din viața școlară a anului 1907—8« pt. 3, se zice din cuvânt în cuvânt despre »Acti-vitatea literară a profesorilor«, următoarele: »Prof. Radu Gedeon a scris mai multe articole literare și politice ca și colabora-tor extern al ziarelor »Ungaria«, »Alkot-mány« și »Tiszántúl«.

Direcțiunea gimnaziului din Beiuș ar fi făcut mai bine, dacă ar fi eliminat din anuar acest pasagi, care nu servește de loc spre onoarea și reputația corpului profesoral al gimnaziului din Beiuș. Dacă în-tr'adevăr »activitatea literară a profesorilor« dela gimnaziul din Beiuș, se reduce la espectațiunile și absurditățile politice, dezbătute de Gedeon Rezső — pe vremuri Cupariu Rezső — prin »Ungaria«, »Alkot-mány« și »Tiszántúl« — atunci regretele noastre. Dealtfel într'un anuar școlar, nici n'are loc menționarea articolelor politice, scrise de Stan sau Bran.

Gimnaziul a fost vizitat în foarte multe rânduri de comisarii regești ai lui Apponyi, spre a se cerceta învățământul limbei maghiare.

Trecând la examene, amintim întâiu pe cel de maturitate. S'au supus 42 'can-didați, cari au obținut următorul rezultat: 3 eminenți, 5 cu bine, 26 simplu maturi, 4 avizați pe Septemvrie și 4 respinși pe un an. La examenul de gimnastică au fost premiați 25 elevi din toate clasele liceului, dintr'un fond adunat de particulari.

Gimnaziul a fost frecventat de 421 școlari ordinari și 9 particulari; dintre aceștia au făcut examen 382 ordinari și 8 particulari.

Rezultatul exprimat în procente este: au corespuns 78.56%; au căzut din unul și 2 obiecte 15.8%; n'au corespuns 5.64%.

Pe lângă gimnaziu, anuarul cuprinde date statistice referitoare la școala elemen-tară gr. cat., care după cum zice cronica, a intrat cu anul 1907—8 în o nouă eră. Școala, care era considerată nu ca o sim-plă școală populară ci ca pregătitoare pen-tru gimnaziul din loc, a luat având înbucă-tor, în urma dispozițiilor nouă ale mini-strului de instrucție și a consistorului.

Școala elementară a avut 3 învăță-tori, și 3 cateheți pentru școlari de altă confesiune. Școlari înscriși: 53, dintre cari depărtându-se 5, au rămas 48. Progresul în studii a fost mulțumitor.

După cum arata și titlul, anuarul cu-prinde și câteva capitole ungurești. Ceva nou nu se spune în ele: se poate zice, că sunt numai rezumate pe scurt a câtorva

capitole, românești: corpul profesoral, so-cietatea »Samuil Vulcan«. Planul de învă-țământ, date școlare din 1907—8, etc.

După trei ani.

Osămintele celor căzuți pentru apă-rarea și cucerirea Port-Arthurului, au fost îngropate în jurul fortăreței, într'o estin-dere așa de mare, încât poliștii japo-nezi nu au fost în stare să scutească gro-pile de rapacitatea Chinezilor, cari și nu-mai ca să scoată niște nasturi sau alt metal, stricau gropile, duceau cu sine tot ce avea oareșicare valoare, și depărtându-se lăsaus oasele resirate.

Pentru ca să poată mai bine să supra-vegheze trupurile celor căzuți, și din sim-țul lor național pentru cinstirea morților, mai ales a eroilor căzuți în lupte, la ini-țiativa generalului Oshima, Japonia a dis-pus să se facă o groapă comună pentru amici și dușmani, peste care să se ridice două monumente în amintirea tuturor ce-lor căzuți.

Terminându-se toate, guvernul japo-nez a înștiințat guvernul rus, invitându-l totodată ca prin delegați să participe la desvălirea monumentului ridicat în memo-ria eroilor Ruși.

Serbarea aceasta a avut loc în 10 Iu-lie, cu o pompă care a emoționat nu nu-mai pe cei prezenți ci și pe aceia, cari au cetit rapoartele despre cele petrecute.

Împăratul Japoniei a esmis pe gene-ralul Nogi, iar Țarul pe generalul Gern-gros și pe admiralul Massewich, ca să-i reprezinte. Delegații ruși li s'a alăturat un număr mai mare de ofițeri și simpli sol-dați, tot persoane cari au luat parte la apă-rarea fortăreței, dintre cari la câte unul îi lipsia un braț sau un picior, sau arăta urme de rane căpătate în luptă. Regimen-tul 39 al Japoniezilor a dat onorurile mil-itare. Steagul de tot sdrănțuit și pătat de sânge a fost închinat înaintea mormântu-lui dușmanului de ieri, care de 2-ori a culcat la pământ pe stegarii japonez și a răpăit pe un moment însuși steagul.

După consacarea monumentului prin episcopul ortodox din Peking, reprezentanții ambelor popoare, doi câte doi, un rus și un japonez, urcără treptele monumentului, Rușii făcând mătânii, iar Japoniezii plecân-du-se până la pământ. Nu se putea uita acea păreche, în care din partea japoneză a participat generalul Nogi, cuceritorul Port-Arthurului, simplu ca un simplu sol-dat. El părea a fi emoționat peste măsură. Poate în dosul acestui mormânt vedea icoana celor doi fii ai săi căzuți la asediul fortăreței. Emoțiunea a izbucnit, după ce închinarea delegaților terminându-se, ei s'au complimentat reciproc. Generalul Nogi, în locul strângerei de mâni oficioase și ceremonioase, prinse ambele mâni ale de-legaților ruși și le scutură emoționat cu putere. Atunci generalul Gerngros smul-gându-se din potopul acestor îmbrățișari, veni înaintea trupelor ce prezentau ar-mele și, cu voce puternică strigă: Impăra-tul Japoniei și brava lui armată, hurrah!

Din gura celor prezenți a răsunat un întreit echo de hurrah! Ca răspuns ge-neralul Nogi, apropiindu-se de generalul rus strigă: »Impăratului Nicolae, bravilor Ruși morți și soldaților, cari au apărat așa de bine patria lor, »banzai«!

Acest »banzai« prelungit un minut întreg, părea a fi semnul împăcării sin-cere a Rușilor cu Japoniezii, semn mai si-gur decât ori și care tractat...

Așa se onorează inimiile din extremu Orient...

La noi monumentele celor căzuți sunt depărtate dela locul lor (monumentu Hentzi), iar colecta pentru un nou monument în amintirea lui Iancu este con-siderată ca crimă — deși dela timpul ini-micițiilor au trecut nu trei, ci cincizeci ani

STIRILE ZILEI.

— 16 Iulie v.

Sinodul parohial dela Brașovul gr. or a »Sfintei Adormiri« din Brașovul vechiu a aprobat la 25 Mai a. c. cu unanimitate decusul comitetului parohial referitor, la ridicarea salariului învățătoresc dela școlă primară din Brașovul vechiu conform le-gei celei nouă școlare (artic. XXVII 1907) Acest decus are efect retroactiv pentru anul întreg școlar 1907—1908.

Lupte între maghiarii din Cleveland Catolicii maghiari din Cleveland, scrii »Românul« din America, erau în ceartă cu preotul lor Bohem Carol, care la urm

a fost mutat de către episcop și înlocuit cu unul Szepesy. Bohem însă nu s'a dus ci poartă luptă mai departe cu poporul. — Oamenii lui s'au luat la batae cu oamenii noului preot și în cursul luptei au spart ferestrele mai multora, între cari și la fiiala ziarului de zi maghiar, »Magyar Naplapc«. — A venit poliția, care cu multă greutate a făcut pace între maghiarii de pe Woodland Ave. Dar mânia și certele nu s'au potolit și ne așteptăm la alte minuni.

Despicarea unui munte. Cu data de 9 (22) Iulie i-se scrie »Drapelului« din Valea Almajului următoarele: La comunicatul făcut în »Drapelul« sub nr. 76 al anului acesta, sub titlul »Ruptură de nori în Caraș-Severin«, grăbesc a adauge următoarele: La timpul indicat, acolo, peste tot în părțile acestea, adică Almaj și Craina, au fost mari vărsări de ape, ori mai bine zis ruperi de nori; ceea-ce s'a întâmplat însă deasupra de Corneareva în munții Carpați, la locul numit »Vârful lui Zgliber« este o adevărată minune. Numitul munte s'a despicat în două și partea despre sud-vest s'a prăbușit la vale, ducând cu sine o parte din pădurea ce-i sta înaintea, sub poala muntelui, mergând lemnele în picioare cale de 3—4 kilometri. Vă puteți închipui frica și spaima, ce a cuprins poporul, văzând cum vine pădurea la vale. Sub despicătura prăbușită s'a format 9 pâraie, ce curg spre vale; muntele prăbușit oprind apele a făcut o strânsură de ape cari nimicind piedecile puse și ducând cu sine lemne și petriș, nimiciră tot ce le-a stat în cale: fânațe, bucate, grădini de pomi, ce mai nainte erau niște tumșeți și izvor de câștig, după vărsarea acelu potop au rămas acoperite sub bolovani la 2—3 metri. Paguba ce s'a făcut mai vântors în interiorul Corneareva-Bogoltin, este foarte mare. Amintesc aci un incident norocos și adică: unui țaran din Corneareva îi răpiseră valurile un coteț în care erau închiși mai mulți porci, și a fost dus cale de 3 kilometri; mergând omul în urma cotețului spre a vedea soarta porcilor săi, spre nespusa lui bucurie, aiă cotețul aruncat la uscat, și deschizându-și ușa, scoase porcii vii și sănătoși. La alte locuri s'au întâmplat însă și înecări. La Bogoltin pe o femeie ajungându-o furia valurilor în moară a dus-o cu moară cu tot înecându-o. Peste toate acestea, desfacerea muntelui Zglivăr va rămânea o veșnică pomenire vorbitoare despre mânia lui Dumnezeu. Privind această minune și cutegând la puterea ce provocă ruptura prăbușită, vrând nevrând ești silit a exclama cu înțeleptul din scriptură »Mare ești Doamne, și minunate sunt lucrurile mâinilor Tale! Acest fenomen rar în felul său, va procura geologilor material bogat spre judecare și iubitorilor de frumusețe sălbatică, un tablou de privilegiu răpitoare, scrisă de degetul lui Dumnezeu.

Incasările statului român pe primele 3 luni ale exercițiului 1908, dela 1 Aprilie — 30 Iunie, au fost de 69 de milioane 501.698 lei, față de 61 de milioane 792.306 lei, din aceeași perioadă a anului trecut, adică cu un excedent în anul acesta de 7.709.231 de lei. Incasările pe luna Iunie 1908 au fost de 22.952.888 lei față de 20 milioane 164.376 lei din aceeași lună a anului trecut. În această lună (iubră nu se socotesc incasările diferitelor Case și fonduri speciale, ale căror bugete au fost încorporate în bugetul general anul acesta și cari se ridică la 6 milioane 006.676 de lei.

O vorbă a Sultanului. Din Constantinopol se anunță, că înainte de a se hotărî să acorde Constituția, sultanul a întrebat pe Kiamil pașa, ce să facă. Acesta nu putu să-i dea nici un sfat. Atunci sultanul să fi zis: »Dacă nici unul din voi nu e în stare să-mi dea sfat, atunci vă poruncesc să anunțați poporul, că am restabilit Constituțiunea«.

Dela universitatea din Iași. Ministrul instrucției aduce la cunoștința celor interesați, că la universitatea din Iași este vacantă catedra de astronomie și geodezie de pe lângă facultatea de științe. Candidații surs vestiți ca până la 1 Noemvrie 1909 să înainteze cererile lor însoțite de un memoriu în dublu exemplar asupra titlurilor și lucrărilor lor științifice. Tot la universitatea din Iași este vacantă și catedra de istorie și filologie antică și morală de pe lângă facultatea de litere. La facultatea de medicină din Iași este vacantă catedra de igienă. Candidații sunt anunțați că până la 15 Octomvrie 1909 să înainteze cererile însoțite de actele necesare.

Mulțămă publică. Tuturor acelor, cari cu vorba ori în scris au alinat durerea mea nespun de mare cu ocaziunea perderii

ireparabile a scumpei mele soții, și cărorora nu am avut destulă putință a le mulțăm, primească și pe aceasta cale cele mai ferbinte mulțămite cu asigurarea stimei și iubirei mele nețărurite. *) *Corpadea*, la 12 Iulie 1908. v. d. *Aureliu Hațigan*, preot gr. cat.

Adunarea generală a acționarilor casei rurale. Din București se anunță, că Duminecă 20 Iulie c. va avea loc adunarea generală a acționarilor Casei Rurale, ce se va ține la Banca Națională, pentru alegerea a trei membri în consiliul de administrație și a unui censor. D. A. Carp, ministru de domenii, se va întoarce în Capitală pentru acest scop.

Congresul esperantist din Bulgaria. La Șumla, în Bulgaria, s'a deschis congresul esperantist, la care iau parte și delegați ai esperantiștilor români. La Șumla s'a făcut o prea cordială și frumoasă primire delegaților români. La cuvântările în Esperanto ale dlor Harolambov, președintele ligei esperantiste din Bulgaria și loc. Silvestriev, a răspuns din partea delegaților români d. dr. Robin, inițiatorul mișcării esperantiste din România și președintele grupului român, care a luat parte la congres.

Indienii revoltați. Indienii din statul Oklahoma, — cari trăesc prin păduri, și nu sunt lăsați să iasă din ținutul lor, fiind păziți de soldați, — s'au revoltat zilele trecute, spunând că ei nu se supun legilor Americane, fiind ei bășinași aici, deci ei trăesc cum lor le place. În pădurea de lângă orașul Henrietha, Okla., — ei au ucis posturile militare, iar pe ceilalți i-au alungat. S'a trimis un regiment de infanterie în potruva lor.

Cea mai înaltă casă din lume. Fără îndoială, că cea mai înaltă casă din lume va fi aceea, care se construiește acum la New-York, căci va avea nu mai puțin de 280 metri înălțime. Casa se construiește pentru societatea »Equitable Life«, și va avea nu mai puțin de 62 caturi. Construcția principală va avea 34 de etaje, și înălțimea sa va fi de 148 de metri. Peste această clădire, se va ridica un turn pătrat de 28 de caturi de 132 de metri. Arhitectura va fi în stil Renaissance și decorația va fi foarte îngrijită. Construirea acestei case va costa 50 de milioane de lei.

Un depozit de cărți și reviste românești în America. »Biblioteca Română«, depozit de cărți, reviste și romane românești, corresponsent de ziare, P. O. Box 45 Sta. D. New-York« ne anunță, că a deschis în New-York un Depozit de cărți și agentură de ziare, reviste, note musicale și tot felul de publicațiuni românești sub numele de »Biblioteca Română«.

Starea semănăturilor în România. Din telegramele venite la ministerul de interne, starea semănăturilor se prezintă bine în județele Tutova, Muscel, Tecuci, Tulcea, Botoșani, Romanți, Iași, R.-Sărat, Mehedintzi, Neamțu, Brăila, Vaslui, Covurlui, Gorj, Dolj, Suceava. Secerisul grâului și al semănăturilor de toamnă e pe sfârșite. Porumbul, imășurile, fânețele, viile și pomii roditori se prezintă, — mai ales viile și porumbul, — în condițiuni bune, pe unele locuri chiar excelente în urma ploilor ce cad la timp. Grâul și orzul în județul Botoșani sunt slabe. În județul Tulcea se simte nevoie de ploaie, iar în județul R.-Sărat imășurile și fânețele artificiale sunt slabe. În acest din urmă județ recolta porumbului, care era compromisă s'a îndreptat. În județul Ialomița porumbul și meșurile sunt mediocre; se simte nevoie de ploaie. Din celelalte județe n'au sosit încă rapoarte în urma ploilor căzute, dar în întreaga țară semănăturile s'au îndreptat și promit o recoltă abundentă. În județele de Dunăre, Teleorman, Romanți, etc., producția grâului a fost foarte bună. »V. N.«

Numărul jubilar al „Gazetei“ se va expedia numai până la finele lunii Iulie stil v. cu prețurile stabilite pentru abonați și neabonați. De aceea Domnii, cari voesc să'l aibă, să bine voiască a grăbi cu trimiteria prețului. Venitul curat al numărului jubilar să știe că e destinat pentru fondul jubilar.

*) Scrisoarea cu aceasta »mulțămă« s'a răticit și o am primit numai azi. — Red.

ULTIME ȘTIRI.

Carloviț, 29 Iulie. Sârbii, aparținători partidului autonom, întruniți din incidentul congresului, au părăsit banchetul, fiindcă n'au voit să aprobe toastul rostit în sănătatea bar. Rauch.

Reval, 29 Iulie. La prânzul de gală dat Luni seara pe bordul yachtului »Standard« în onoarea președintelui republicii franceze, *Țarul* a ținut un călduros discurs, în care a zis între altele: »Șederea d-voastră în mijlocul nostru va avea de efect, — sunt adânc convins despre aceasta, — că legiturile de inalterată preținie unind Rusia și Franția să devină și mai strânse, iar ferma hotărâre a ambelor țări amice și aliate de a rivaliza pentru menținerea și consolidarea păcii universale, va fi pusă din nou în relief.«

Președintele Fallières a răspuns: »Sunt fericit a confirma aci Majestății Voastre sentimentele de statornică amicitie, cari unesc ambele noastre popoare. Această alianță atât de fericit inaugurată pentru salvagardarea intereselor comune, primește prin lungă-i durată o prețioasă consacrare. Ea este în Europa o garanție a menținerii echilibrului și va continua să existe spre cel mai mare bine al Franței și Rusiei.«

Constantinopol, 29 Iulie. (Comunicațiune oficială a ziarelor turce). Comandantul corpului III cerând amnestie pentru membrii bandelor diferitelor naționalități din cele trei vilaele, cu condiția de a preda armele autorităților și de a se reîntoarce acasă la dâșii, deoarece convocarea Camerei a adus o desăvârșită concordie între diferitele naționalități și o fidelitate și supunere sinceră sultanului, sultanul a acordat cererea cu condițiunile de mai sus. Ziarul »İkdam« publică un articol care zice, că primul succes al constituțiunii este pacificarea Macedoniei.

Constantinopol, 29 Iulie. În urma meetingului ținut alalaltăeri în fața ministerului de război, o deputațiune a mers la marele vizir pentru a-i cere depărtarea diferitelor persoane prevaricatoare, între altele a ministrului marinei. Marele vizir a răspuns că aceste persoane sunt acoperite sub scutul constituțiunii; cu toate acestea ministrul marinei a fost destituit și înlocuit prin Halil pașa. Deputațiunile cerând amnestia generală, marele vizir a anunțat că a primit iradeaua, care acordă amnestia generală tuturor condamnaților și deținuților politici, tuturor exilaților și consemnaților.

Constantinopol, 29 Iulie. Ziarele turce anunță abia acum, că Sultanul a apărut în public Duminecă spre miezul nopții. Sultanul deschizând el însuși fereastra s'a prezentat populațiunii întrebând pentru ce venise mulțimea acolo. I-s'a răspuns din mulțime: Dorim să vedem pe Majestatea Voastră, pe care nu am văzut-o de treizeci și doi de ani, ceace doream cu toții. Vă mulțumim de mii de ori că v'am văzut!

Padışahul a pronunțat următorul discurs: »Copiii mei, fiți liniștiți! Dela suirea mea pe tron am muncit pentru prosperitatea și salvarea patriei mele. Cea mai mare dorință a mea este buna stare a supușilor mei. Dumnezeu este martor, că de aci înainte viitorul este asigurat. Voi lucra împreună cu voi! Trăiți ca frații în libertate. Sunt mulțumit de fidelitatea și de recunoștința pe care mi-o arătați. Duceți-vă acasă și liniștiți-vă«. Mulțimea l'a aclamat cu vioiciune și în urmă s'a retras. Sultanul era înconjurat de marele vizir,

șeicul Islam, Kramil-pașa și Omer Rușdi-pașa.

Constantinopol, 29 Iulie. Toate organele Porței precum și celelalte organe de guvernământ, consideră ca sfârșită acțiunea reformatoare a Europei în Macedonia. Fraternizarea dintre turci și greci continuă. În timpul manifestațiunii, care a avut loc în fața patriarhatului, un june turc a pronunțat un discurs. Patriarhul s'a sculat și l'a îmbrățișat.

Constantinopol, 29 Iulie. La Poartă se lucrează acum cu mare zel pentru alcătuirea legii electorale. În urma perzistenței tinerilor turci în cererea lor, Sultanul a destituit pe secretariul Izzet-pașa exilându-l la Damasc.

Hong-Kong, 29 Iulie. Un ciclon a pricinuit prăbușirea a numeroase case; șapte vapoare s'au scufundat; două au fost scoase. Numărul morților nu este cunoscut.

Bibliografie.

»O roșă veșejită« cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani.

T. Lugojanu: »De ducă«, cor bărbătesc pe motiv popular. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

Intâiu Maiu romanță pentru voce și pian de G. Fl. Freșmereanu, dedicată d-nei Elena Dr. I. Mețianu. Prețul 1 cor. (Lai 1'20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și Hora dela Plevna coruri mixte de G. Fl. Freșmereanu. Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

»Compassul Românesc« de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor, 20 bani porto.

Diverse.

Din viața intimă a Sultanului Abdul Hamid. Sultanul Abdul Hamid a devenit iar o persoană extraordinar de interesantă. De altmintrelea, Sultanul e cunoscut foarte puțin personal. Dintre Europeni, numai puțini diplomați intră în Yldiz Kiosk, iar dintre supușii lui câțiva funcționari aleși. Sultanul și Țarul sunt oameni, de cari se poată mai anevoie apropia cineva. Garda personală albaneză a Sultanului e celebră. Fără învoirea ei nici un ministru nu pătrunde până la Sultan. Pașa, care înconjoară pe Sultan, constă din șase rânduri de oameni, de naționalități diferite, geloși unii de alții. Garda albaneză însă joacă rolul principal. Se spune că Sultanul însuși se teme de ea. Se zice că odată doi gardieni albanezi au tras focuri asupra lui în parcul Yldiz, din cauză că băgase în rândurile lor câțiva Munteregreni. Se spune că n'a cutezat să pedepsească pe vinovați, ci le-a dat bani și i-a trimis în patria lor.

Sultanul n'are o locuință hotărâtă. Petrecerea lui în Yldiz-Kiosk e totdeauna provizorie. După capriciu, sau din nefericire, stă când în unul când în celalalt din cele treizeci de pavilioane ce-i stau la dispoziție în parcul Yldizului. Are puțină liniște și recreație. În unele nopți nu doarme mai mult de patru ore, pe un divan, iar mâncările uneori abia le atinge. Urmează cu credință prescripțiile coranului, care oprește vinul; Sultanul nu bea decât apă din fântâna Kiathane. Pe când era priet, un țigan cu numele Aafidab îi propoese că va ajunge la domnie, dacă va bea numai din această apă. Când s'a urcat pe tron, a răsplătit cu bani mulți pe acel țigan, iar pe fata lui a luat-o în harem.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatrici aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantice și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wen.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Publicațiune de concurs.

Pentru a îndeplini postul de vicenotar în comuna Orlat, devenit vacant în urma pensionării, — public concurs.

Cei-ce doresc a ocupa acest post, având calificațiunea notarială legală, au a-și înainta cererile la subsemnatul oficiu până în **25 August** a. c. la oarele 5 p. m. și anume aceia, care sunt în oficiu, prin aceasta, iar care nu sunt în oficiu, prin autoritatea lor locală.

Cereri sosite după termin, neinstruate în med recerut, ori care nu sunt înaintate cu mijlocirea autorităților, — nu le voiu considera la candidare.

Salariul fundamental e 1000 cor. și vicenotariului îi compet venitele laterale conform statutului de organizare a comunei.

Săliște, în 20 Iulie 1908.

Primpretorul cercual:

8-3.)

Drăgits.

Fabrică de tricotaj

GEORG FOITH & Co., Brașov.

Magazin cu articoli trico și mărunțișuri en gros — en detail.

Fabricație proprie de tot felul de ciorapi din mătase, ață, bumbac. Mare asortiment cu articole de sport pentru turiști și bicicliști, Sweter etc. Recunoscut ca cele mai bune fabricate.

Distins cu „Grand Prix“ la Cincibiserici. 1907.

Comande de împletituri FOITH, precum și de toate produsele fabricii se primesc exclusiv în Magazinul nostru

Strada Porții 24,
se execută cu acurateță.

Mare asortiment de cămăși de Turși în mărime mare și mică, diferite calități și prețuri. Tot soiul de rufărie, trico, cămeși rețelate, abso-bătoare de sudoare pentru turiști. Mare depozit cu manși de ață, și tot-felul de mărunțișuri (Kurzwaaren).

Casă de vânzare

Din cauză de deces se vinde o casă situată în piață în Gioagiu de jos (Algyogy) în care se află o prăvălie cu mărunțișuri și licență de cârciumărit. Informații se pot lua de la HERCZEG SAMU, funcționar de bancă în Deva. [288,5—12.]

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vândătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprindând rugăciuni de dimineață și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acosta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură	Cor. b.	Imit. de fildes cu catifea și închietore	Cor. b.
Legătură tritică neagră și aurie cu senu lăză chip sfânt	—,90	" " " cu catifea și podoba mai mare	2,65
Imit. de fildes în alb senu negru	1,60		
" " " cu închietore	1,80		
" " " cu cadriu argintat și închietore	2,10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ înlocuite de protopresbiterul Calistral Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1,20
" " " format ceva mai mare	cor. 1,40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vândătorii.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-46 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-30 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 12-00 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 7-47 séra.*

*) (care circula numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8-41 min. a. m.*
- III. Trenul de pers. la ora 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda.)
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*

Dela Brașov la Zernesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m.
- II. Trenul mixt la ora 4-16 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 9-46 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim
- II. Trenul de persoane la ora 7-12 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8-50 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dim'in (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluș).
- III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda.)
- II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6-33 m. séra. *)
- IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zernesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-39 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7-07 séra.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței arie, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, laboratoriu balneologic, apeducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, pavilion de izolare, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsură, călare și plute.

Sucese splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exudate.

Prospecte gratis.

Info:mațiuni medica'e se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

Dr. Arthur Loebel.

Fie-care posesor a unei Trăsuri-motor a lui PUCH! economisește mulți bani și mai mult năcaz.

B'cicle motor:

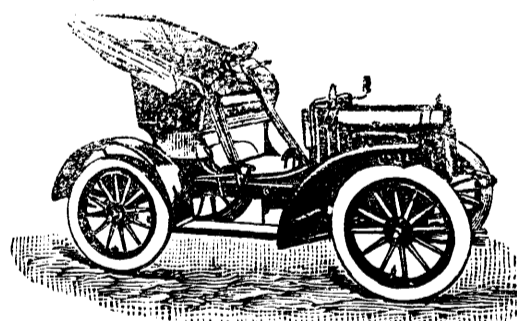
Signuranță mare: HP. (35 Kg.) 2 1/2, 2 3/4, 3 1/2, 4, 5 & 6 HP.

Automobile:

construcție simplă. Executare solidă: 3/8, 9/10, 1 1/16, 20/25 HP.

Berzin. Ulei. Părți constitutive Pneumatice.

Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER**, Brașov, Strada Porții 39.

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIAS

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și beșică. Apă minerală plăcută fără fer. Cu deosebire apă de masă răcoritoare. Vindecă, răcoiște. Reccomandată de medici.

Arel efect excelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, catar, cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte! Administrația izvoarelor:

Directia băilor MUSCHONG în Buzias.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 10 flieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcu Rudolf, și la Eremias Nepoții.